

Ñanj kartâ s̄in̄in n̄anj huin gachr̄un

Apóstol Pablo riñan

TIMOTEO

Ga'n̄ín Pablo nuguan' n̄i'ñanj an riñan Timoteo

1 N̄unj huin Pablo, n̄i huín sí ga'an̄j ḡidiḡân s̄in̄in n̄i Ma'an Señor Jesucristo huin sa n̄ikaj s̄un riñanj, n̄i Ma'an Ña'an̄j an n̄i Ma'an Jesucristo huin sa ḡi'hiaj ḡan̄in̄in nê' n̄i huê Ma'an huin sa ḡanà'huij nê' n̄i ga'n̄in si ḡatà nuguan' n̄anj riñan'. ² N̄i ga'n̄in nuguan' n̄i'ñanj an h̄uaj riñan' raj Timoteo, n̄i huín' da'ní yàngàj guendâ guyumân ruhuâ' nga ga'm̄in̄j si-nùguàn' Ma'an Ña'an̄j an riñan', n̄i huín' sí dagahuin yàngà': N̄i ḡi'hiaj Ma'an Ña'an̄j an sunuj u n̄i gurugũũ'un n̄i ḡi'hia si ga d̄in'in̄j riñan', n̄i huê Ma'an huin Rej nê' ngà Rej Ma'an Señor Jesucristo huin si-Seño nê'.

Guchruj s̄un Pablo si ga ḡudadû' ngà nej sí gidiḡân nuguan' diga'ñũ'unj un

³ N̄i gachín n̄i'hia si ḡunàj' ruhuâ yuman' snà'ànj Efeso, nga ga'ân Macedonia n̄i gatâ ḡun̄in' sisi s̄i ga'n̄in̄j si gidiḡân a'ngô nej sí nej yì'n̄in' nej nuguan' gidigañũ'unj un riñan nej d̄in̄in̄t, ⁴ ḡataj ḡun̄in nej sij n̄i s̄i ga'n̄in̄j nej sij rakij nej sij nej ñanj nnùn ùta n̄iko si-guèntù nej sí, n̄i huê danj nan̄j s̄i girè' nej sij diũ guendâ nađigi'ñũun nej sij ahuin si huin yi nej sij n̄i d̄aj nikò' dugui' nej da'ní nej sô', dadin' ùta ḡi'hiaj yì'ij n̄i garán riñan dugui' nej suj ḡi'hia n̄i nitaj si nagi'hiaj n̄ukua ruhuâ nej suj, n̄i nitaj si ga'n̄in d̄aj ga'hue ḡin̄i'in nej suj sa n̄iko ni'in

Mạ'an Ña'anj an, dadin' nun ni'ín' dàj gi'hiaj Mạ'an Ña'anj an sanj da'huí' gùyùmàn ruhuô' nị huê dạnanj ga'nin' sùnj riñan'.

⁵ Nị sa ganin' ruhuâj nga ga'nin' sùnj huin si gà 'lì ruhuô' si yàngà' hia gà' ganahuin sà' nimûn', nị ganahuin sà' da'nga' nùn ruhuâ nimûn' dadin' sê si man si gi'hiô' si guyumân ruhuô' mánj. ⁶ Nị rayi'í nej nuguan' nânj gahuin anêj đạ'aj nej sô', dadin' útã gunin' nej sô' rayi'í nej nuguan' nitaj si huã ni'ñanj an. ⁷ Na'hue gạran da'nga' ruhuâ nej sô' nị ganin' ruhuâ nej sô' si huin nej sô' maestrũ chrun si-nũguàn' Mạ'an Ña'anj an, sanj gà' nitaj si garanj da'nga' ruhuâ nej sô' rayi'í sa ga'min nej sô' nị rayi'í nuguan' nagi'hiaj yitĩnj nej sô'.

⁸ Sanj ni'ín' si si-ley Mạ'an Ña'anj an nị huin sa sà'aj, si gạran sun' ley dãnj dàj rún' garan' ruhuâ Mạ'an sa giri rà ley. ⁹ Ña'an huaj si gin'ín' nej suj, dadin' si-ley Mạ'an Ña'anj an nị nun ga'naj riñan nej guiì gi'hiaj sa nĩkaa mánj, ga'naj riñan nej guiì nitaj si dagahuin nị nej guiì útã rakĩj, nị riñan nej guiì nitaj si guyumân ruhuâ ni'in Mạ'an Ña'anj an, nị nej guiì gi'hiaj gakĩn'ín, nị huin guendã nej sí kĩj ga'min nị nej sí garan' ruhuâ nej gakĩn' rikĩ yumiguì, nị nej sí dagahui' rej, nị sí dagahui' nni, nị sí dagahui' guiì, ¹⁰ nị huin guendã nej sí nne sigìchrà', nej sí yànàa, nej sí gune' nìn'ín' nej guiì guendã ga'ne nej sô' san'anj an, nej sí gidigañu'unj, nị nej sí naga'huì' dugui', nị nej sí na'huej gạnhuin ra'a nej yì'nin' nej nuguan' gidigãn Mạ'an Jesús. ¹¹ Nị nânj huin sa ña'an gidigãn nuguan' gi'hiaj gạnanin' huin si-nũguàn' Mạ'an Ña'anj útã hue'ê gi'hiaj, dadin' huê dạnanj duguta sun Mạ'an ñunj.

Sun gi'hiaj Pablo

¹² Ga'huí' si guruhuâ Mạ'an Cristo Jesús huin si-Seño nê', dadin' nagi'hiaj nũkua ñunj, dadin' ni'ín' si hue'ê dagahuín riñanj, nị gachrũn sunj si gi'hiaj sũnj si-sunj. ¹³ Àsìj nị gahuín 'ngò sí ga'min kĩj, nị gahuín 'ngò sí ginikò' gata rà'a nej din'ĩnt, nị gachĩnj nuguan' riñan nej sô', sanj ganahuin rà'a Mạ'an Ña'anj an nị guruguñu'unj Mạ'an ñunj dadin' nun gin'ín' da'ngá sa gi'hia, dadin' huã nìn' gachin gùyùmàn ruhuaj. ¹⁴ Sanj dạnanj útã nĩko hua sunuj u rikĩ Mạ'an si-Seño

nê' riñânj, nî guruhuâ Ma'an Cristo Jesús sa gi'hia ngàj dadin' gi'hia si guyumân ruhuâj nî gi'hia si ga 'lì ruhuâj.

¹⁵ Nuguan' yàngà'a nî nuguan' hua hue'ê da'huì' darûn' ganahuin ro'ô' huin nânj: Dadin' ga'na' Ma'an Cristo Jesús ruhuâ yumiguì guendâ gi'hia si ganânin nej guì gakin'in, nî huê go'ngo nej sí gakin' dânj gahuín. ¹⁶ Sanî Ma'an Ña'anj an huin sa gurugûñu'unj ñûnj, nî huê danj nanj gidigân Ma'an Jesucristo daran' sa nûkuaj gi'hia riñânj. Nî nga guyumân ruhuâj nî gutá chrej e ne' ñaan, huê danj nî guyumân ruhuâ a'ngô nej guì ni'in ninj Ma'an Cristo nî ga'hue gane ni0gânj ninj ngà Ma'an Ña'anj an. ¹⁷ Huê danj nî ganakaj guendâ nê' nî ga'min hue'ê nê' rayi'í Ma'an Rey ní kaj sun nigânj chre, dadin' nitaj àmàn huaj gahuìj, nî sí ga'hue ginì'ín' dàj huaj, nî 'ngò rìn huin Ma'an Ña'anj chrûn nìn' ruhuâ. Nî huê danj huaj rû'huaj nanj ánj.

¹⁸ Timoteo, sò' huin da'nî, nî duguta sùnj sò' si ùta hue'ê duna'huej rayi'í si-nùguàn' Ma'an Ña'anj an dàj rûn' gi'hiaj 'ngò stâdu, dadin' huê danj gà' guyumân nej nuguan' gataj dàj gahuin rayi'í' nî dàj gi'hiâ', ¹⁹ duna'huej rayi'í nuguan' guyumân ruhuâ' nî hue'ê dagahuín' dàj rûn' hua da'nga nun ruhuâ nimân' gi'hiaj Ma'an Ña'anj an, dadin' si gudunâj nî ga'anj ni'hia' nanj ánj. ²⁰ Dadin' huê dânanj gi'hiaj Himeneo ngà Alejandro nî rayi'í dan nî nun gà'nìn si gi'nin的角度 sij siganînj nej sô' nìkò' rukû Ma'an Jesús gà' mánj, hiô' nî ga'hue gi'hiaj Sichre dàj garan' ruhuâj ngà nguèj sij, da'nga nî gahuin chrûn nguèj sij nî sí ga'min kíj nguèj sij riñan Ma'an Ña'anj an mánj.

Gidigân Pablo dàj gachìnj nì'hiô'

2 Sa sinin duna'ngâj riñan nej suj huin si ga'min nej suj ngà Ma'an Ña'anj an, nî ùta àko gachìnj nì'hiaj nej suj rayi'í a'ngô nej guì, nî huê danj nanj gà'huì' nej suj si guruhuâ Ma'an Ña'anj an; ² gachìnj nì'hiaj nej suj rayi'í nej rey nî gachìnj nì'hiaj nej suj rayi'í nej sí ní kaj sun yàkàan, da'nga nî ga'hue ga òin'inj gane nej suj, nî ga'hue ganaran

ruhuâ nej suj nî ga'hue gurugûñu'unj nej suj a'ngô nej guiì.
³ Dadin' huê nânj huin sa sà' hua, nî sa garan' ruhuâ Ma'an
 Ña'anj an nî huêj huin sa gi'hiaj ganānin nê', ⁴ sa ruhuâ Ma'an
 Ña'anj an huin si ga'na' daran' nej guiì riñanj nî ginì'in ninj
 nuguan' yàngà'a, nî ganānin ninj gi'hia. ⁵ Dadin' 'ngo rin
 Ma'an Ña'anj an hua, nî Ma'an Jesucristo huin sa 'nînj
 guchra' da'aj siganînj Ma'an Ña'anj an ngà siganînj nej sí, ⁶ nî
 nga guyumân diú nî ga ruhuâ Ma'an Jesús nî ganadiganj
 Ma'an, nî gahuij rayi'î darûn' nî gi'hia si ganānin'. ⁷ Huê
 rayi'î nânj huin gachrûn sun Ma'an Jesús ñùnj, si gahuín sí
 gànàtà' si-nùguàn'an' Ma'an nî huê danj nanj gahuín sí ga'anj
 gidigân sinîj si-nùguàn'anj. (Nî Ma'an huin sa ni'in si sa
 yàngà'a huin sa ganatá, nî nitaj si ga'mînj nuguan'
 diga'ñu'unj un), nî huín maestrú gidigân riñan nej sí nàsìnùnj
 un nî gidigán si gùyùmàn ruhuâ nej sô' nî gidigán nuguan'
 yàngà'a riñan nej sô'.

⁸ Sa ruhuâj huin, si hua sí nitaj gakîj'in hua ruhuâ nimân,
 nî nitaj si gi'hiaj nej sô' si huin nej sô' sí sa na'an chre dan nî
 nitaj si garan' riñan dugui' nej sô' hiô' nî ga'hue ganachi nikaj
 nej sô' ra'a nej sô' yàt'a nî ga'mîj nej sô' ngà Ma'an Ña'anj
 an. ⁹ Huê danj nanj, ruhuâj si nej siyànàa nî sî gitá ru'u sigan'
 ninj, nî sî ga ñhià' sta'u sigan' ninj nî sî ginun ninj atsîj
 du'hue xi, nî sî ganachrâj ninj lasû chî' huaa duhuê ahui ninj,
 nî sî gachrîj ninj ahui ninj aga' oro, nî sî gachrîj ninj sa ran
 gù'nàj perla ahui ninj, ¹⁰ sa ganahuij ruhuâ ninj huin si
 gurugûñu'unj ninj a'ngô nej guiì, dàj rûn' gi'hiaj nej siyànà
 garan' ruhuâ ginikaj chrej riñan Ma'an Ña'anj an. ¹¹ Nî gahuin
 chrun siyànàa dín gane du'hua nî ginikaj chre nga gidigân nej
 dínînt. ¹² Dadin' nitaj si ga'nîj si gidigân nej siyànàa nî sî
 ga'hue gà'nîj' ninj riñan nej sí, nî sa gi'hiaj ninj huin si dín
 gane du'hua ninj. ¹³ Dadin' gà' sinîj gi'hiaj Ma'an Ña'anj an
 Adán, nî nda ne' rùkù gi'hia Eva; ¹⁴ nî sê Adán huin sa
 gidigañu'unj sichre mánj, Eva huin sa gidigañu'un, nî nga gisîj
 gidigañu'un, nî gininj Eva riñan gakîj'in. ¹⁵ Sanî ganānin nej
 siyànàa si dugumîj ninj nî gidigân hue'ê ninj nej da'ní ninj, nî

si nìkìn' ran ninj ngà nuguan' guyumân ruhuâ ninj, nì 'lì ruhuâ ninj nì gì'hiaj sun ninj si-sun Ma'an Ña'anj an, nì sị gì'hiaj ninj si ùta huin ninj mánj.

Dàj da'hui gá sí gá'hue gáhuin si-obispo Ma'an Ña'anj an

3 Nuguan' yàngà'a huin nânj: Nì si hua 'ngo sí ganîn ruhuâ gínikaj ñu'unj riñan 'ngo yi'nîn' nej dinînt nìkò' rukû Ma'an Jesús, nì dùgùnàj hua sa ganîn ruhuâ sô'. ²Sani dùgùnàj huaj si sí nìkaj ñu'unj riñan 'ngo nûhui nì gá gúdadû sô' ma'an sô' nì dugu'nîn' sô' gì'hiaj sô' sa nìkaa, nì da'hui sô' nì gá 'ngo rìn nika sô', nì da'nga hue'ê gì'hiaj sô', nì hue'ê gayakaj guendâ sô', nì hue'ê gì'hiaj sô', nì gá'hui' sô' hue'e gùnàj nej dinînt, nì gá yugui sô' guendâ gidigân sô' riñan nej dinînt; ³nì sị gáhuin sô' sí àyìnîin, nì sị ganahuij ruhuâ sô' gunîn' sô', nì si 'nînj sô' du'huêj sô' nì sị gachrîj du'hue sta'u sô' nej rasun du'huej sô', ni'ñanj gá ruhuâ sô', nì dîn'inj gá ruhuâ sô', nì sị ùta gáhuin ruhuâ sô' gaj doj riñan sô' mánj. ⁴Nì hue'ê gínikaj ñu'unj sô' riñan nej dugui' ma'an sô', nì hue'ê dagahuin nej da'ní sô' riñan sô' nì sị gì'hiaj nej sílìj dânj si huin sta'u nej sô', ⁵(dadin' sí nitaj si nìkaj sun riñan nej da'ní ngà riñan nika, nì dàj gì'hiaj sô' gá'hue dugumîn hue'ê sô' si-nùhuì Ma'an Ña'anj an rà'aj); ⁶sí hiaj gayi'ì nì sị gá'hue gínikaj sun sô' ruhuâ nûhui, dadin' ganîn ruhuâ sij si ùta huin sij huê danj nì gíninj sij riñan gakîn'in dàj rûn' gininj sa nàsà'a huê danj nì ganáhuin rà'a sij kastígu. ⁷Huê danj nanj ña'an huaj si gínì'in nej guì mán ne' ye'e si yàngà' hia dagahuin sij, dadin' si nuhuij nì sị guyumân ruhuâ ninj ni'in ninj sij, nì huê danj nanj guduninj sa nàsà'a riñan yinùu sí dânj nanj ánj.

Dàj da'hui gá sí gá'hue gáhuin si-diákono

Ma'an Ña'anj an

⁸Nej sí huin diákono nì da'hui nej sô' nì gá'min achij nej sô', nì sị gáhuin nej sô' si gidigañu'unj nì sị gáhuin nej sô' sí

àyìnìn, nì si 'nìnj nej sô' sun gudu'huêj nì sî gachrîj dū'hue sta'u sô' nej rasun gudu'huej sô' mánj; ⁹ nì da'hui nej sô' nì dugumîn nej sô' nuguan' guyumân ruhuâ nej sô', dadin' gahuin nuguan' gi'nìnj huì, nì dâj rûn' ga'nín Mạ'an Ña'anj an da'nga' nej sô' nì dugu'nin' nej sô' nì gi'hiaj nej sô' sa hua hue'ê. ¹⁰ Dadin' gà' sìnìn da'huì' gayako' da'nga'a dâj gi'hiaj nej sô', nì si dagahuin nej sô' nì ne' rùkù nì ga'hue gahuin nej sô' diákono, si huin nej sô' sí gi'hiaj sa nìkaa. ¹¹ Huê danj nanj nej siyànàa nì da'hui ninj gahuin ninj guì ga'mìn achij, nì sî gahuin ninj guì ganachi nikaj nuguan' digañu'unj un mánj, da'hui ninj gahuin ninj siyànà ga'mìn da'nga' hue'ê, nì daran' diû nì ga'mìn ninj nuguan' yàngà'a. ¹² Nì da'hui ga 'ngò rìn nika sí diákono, nì da'hui nej sij ginikaj sun nej sij riñan nej da'ní nej sij nì huê danj nanj ginikaj sun nej sij riñan nika nej sij. ¹³ Dadin' si nej diákono nì nikaj sun hue'ê nej sô' nì dagahuin nej sô', nì gi'hiaj ganaj nej sô' si ùta ga 'lì ruhuâ nej guì ni'in ninj nej sô', nì ùta ginun ñan ninj nej sô' nì guyumân ruhuâ ninj ni'in ninj Mạ'an Cristo Jesús gi'hiaj sô'.

Nìko hua Mạ'an sa gi'nìnj huì

¹⁴ Huê dānanj gachrûnj riñan', sanì hua yìtìnj ruhuâj gùchì' râl'ñan ñan ne', ¹⁵ nì asà' gahuin rànj gùchìj, nì gà' ni'ín' dâj da'huì' gi'hiâ' ngà nej sô' huin si-nùhuì Mạ'an Ña'anj an, dadin' huê nej sô' huin si-nùhuì Mạ'an Ña'anj nì'nà'a, dadin' huin nej sô' dâj rûn' huin chran kastiyu ngà hiěj yìngà xi rayi'í sa yàngà' gi'hiaj nej sô'. ¹⁶ Nitaj si huaj ga'mìn chì', dadin' yàngà' hia nì ùta nìko hua sa gi'nìnj huì sanì hiaj nì gà' nadigân Mạ'an Ña'anj an riñun' nì guruguñu'un nùn':

Nì Ña'anj an huin Mạ'an Jesús sanì ganahuin sí,
 nì gataj Mạ'an Espíritu Santo si nitaj gakìn'in ata,
 nì gini'in nej ángel Mạ'an,
 nì ganain' nej sô' yi'í Mạ'an Jesús riñan daran' nej guì
 màn ruhuâ yumiguì,
 nì guyumân ruhuâ nej guì ni'in ninj Mạ'an, nì gahui Mạ'an
 Jesús ga'an yàtà'a.

Ni ganahuin rà'a Ma'an Ña'anj an ngà daran' nej ángel màn yàtà'a Ma'an Jesús.

Nej guì nanikàj ñûn gi'hiaj gakìn'in

4 Sani nda ní'ninj chre gataj Ma'an Espíritu Santo si díú 'na' ne' ñàan, ni hua da'aj nej guì nìkò' rukû Ma'an Jesús ni nànikàj ñûn ninj gi'hiaj ninj gakìn'in ni si guyumân ruhuâ ninj ni'in ninj Ma'an Ña'anj an, ni dânanj ganâda'a ninj nej nuguan' ga'min nej espíritu gidigañu'unj ni ganahuin rà'a ninj nej yì'nìn' nej nuguan' gidigân nej sa kij i; ² ni dânanj gayakaj guendâ nej sij sa ga'min nej sí ùta sa chrûn gidigañu'unj, dadin' gà' ùta gata' miin da'nga' nun ruhuâ nimân nej sij ni nitaj si gini'in nej sij sa a'nan' gi'hiaj nej sij mánj, ³ ni si ga'huej nej sí dânj garan rà'a nej guì, ni huê danj nanj nagì'hiaj hai nej sô' ya nej guì nneè da'aj nej yuku, sani Ma'an Ña'anj an huin sa gi'hiaj daran' nej yuku, sani sa gi'hiaj nej guì nìkò' rukû Ma'an Jesús ni nej guì gunin nuguan' yàngà'a huin si gà'huì' ninj si guruhuâ Ma'an Ña'anj an ni ga'hue ya ninj nneè nej yuku. ⁴ Dadin' daran' sa gi'hiaj Ma'an Ña'anj an ni sa sà'a huin ni si ga'hue gerê'ê mánj, sa gi'hio huin si gà'huì' si guruhuâ Ma'an Ña'anj an ni nagì'hiaj sà' Ma'an Ña'anj an ray'ij nanj ánj; ⁵ dadin' nga si-nùguàn' Ma'an Ña'anj an ni si gachìnj ni'hiò' riñan Ma'an rayi'î nihia dânj ni ganahuin sà'aj nanj ánj.

Sí dagahuin hue'ê riñan Ma'an Jesucristo

⁶ Ni si huê dânanj gidigân' riñan nej dinînt, ni gahuin' 'ngo sí gànàtâ' hue'ê si-nùguàn' Ma'an Jesucristo, ni huin' 'ngo sí ùta nìko ni'in si-nùguàn' Ma'an Ña'anj an ni nìko guyumân ruhuâ ni ni'in hue'ê' dàj hua nej yì'nìn' nuguan' hue'ê gidigân'. ⁷ Gudunaj sô' nej guentû garan' ruhuâ nej guì màn ruhuâ yumiguì ni huê danj nanj gudunaj sò' nej nuguan' nâ. Ni gi'hiaj yugui' ma'an' ni ga ruhuâ' gurugûñu'unj a'ngô nej guì; ⁸ dadin' nga dusiki' nneè ku' ni doj nìn' gurugûñu'un

ñùn', sanì guendâ gurugûñu'un' a'ngô nej dugui' nì ùta nìko gurugûñu'un' ñùn', nì gà' riki Ma'an Ña'anj an si-nùguàn'anj riñun' nì gata si huà sa rìkij riñun' ngà nìn' nne' riñan hio'ó nânj, nì huê danj nanj gata si huà sa sà' rìkij riñun' nej gui ga'na' ne' ñaan. ⁹ Nuguan' yàngà'a huin nânj, nì nuguan' huà hue'ê ganahuin rà'a darûn' huin. ¹⁰ Nì huê rayi'î nuguan' nânj huin sa gi'hiaj sun nej ñûnj nì huê danj nanj giran' sañun nej ñûnj nì giri' nej ñûnj sí gunin' ngà nej ñûnj, dadin' gana'huij nej ñûnj si Ma'an Ña'anj nì'nà'a, huin sa gi'hiaj gananin daran' nej gui sanì gi'hia gananin nej gui guyumân ruhuâ ni'in Ma'an.

¹¹ Huê dânanj gà'nìn' sun' nì huê dânanj gidigân'. ¹² Ga gudadû sò' ma'an' hiô' nì sî gi'hiaj ninaj nej sij sò' guendâ huin' si ñaan, nì da'huí' gahuín' sí guta' chrej e ne' ñaan nì gidigân' si guyumân ruhuâ' ni'in Ma'an Jesús nì dagahuín' ngà si-nùguàn', nì hue'ê gi'hiâ', nì ga 'ì ruhuâ', nì ga sà' nanè nimânt, nì gahuín' sí guyumân ruhuâ, nì dugumîn' ma'an nì si gi'hiâ' gakîn'in mánj. ¹³ Nga nìn' gâchin gùchij ñan nne', nì dugunin' sò' nì gahia' riñan ñanj si-nùguàn' Ma'an Ña'anj an, nì duna'nga' riñan nej dinînt nì gidigân' riñan nej sij. ¹⁴ Sî gini'ñun sò' sun nìko riki Ma'an Ña'anj an riñan', dadin' gataj nej sij si ganahuin rà'a' sun dânj nga guta' nej sô' nìkò' rukû Ma'an Jesús ra'a nej sô' ahuít.

¹⁵ Ganahuij ruhuâ sò' ni'în' rayi'î nej nuguan' gatâ; nì dugunin' gi'hiâ' nej nânj, da'nga nì gùrùguè'ij ginì'in daran' nej gui si garânj sun hue'ê' nej nânj. ¹⁶ Ga gudadû sò' ma'ân' nì huê danj nanj ga gudadû' nej yì'nìn' nuguan' gidigân' riñan a'ngô' nej gui; nì dugumîn' hue'ê sò' nej nuguan' dânj, nì si huê danj gi'hiâ' nì gananin' nì si ga'ânj nì'hia' nì huê danj nanj gi'hiâ' si gananin' nej gui gunin' nuguan' ga'min' nanj ánj.

**Dàj gi'hiô' ngà nej dinînt gà' guyumân
ruhuâ ni'in Ma'an Jesús**

5 Sî dugunin' gà'ì' nej síchij achij nìkîn' riñan nej sô' nìkò' rukû Ma'an Jesús mánj, gi'hiâ' ngà nej sij dàj rûn' gi'hiâ' ngà rêt nì duna'nga' riñan nej sij si dagahuin hue'ê nej

sij; nì daj rûn' gi'hiâ' ngà dinînt nì huê danj gi'hiâ' ngà nej sí ñaan. ²Daj rûn ginikaj chrej' ngà nnît nì huê danj ginikaj chrej' ngà nej siyànà achij ij; nì daj rûn' ginikaj chrej' ngà yuguej huê danj ginikaj chrej ngà nej siyànà ñaan nì sî ganîn a'nan' ruhuâ ni'in' ninj mánj.

³Ginikaj chrej nì gurugûñu'unj nej siyànà minj hua niñan da'huí' gurugûñu'unj. ⁴Sani si hua 'ngo siyànà minj hua da'ní, nì hua da'nin si'nin, nì gahuin chrûn nej sô' nì gurugûñu'unj nej sô' nì gà'huí' nej sô' sa gachin riñan siyànà dânj dadin' huê dânanj gi'hiaj nej sô' ngà rej nej sô', nì huê nânj huin sa sà'a nì sa garan' ruhuâ Ma'an Ña'anj an. ⁵Sani siyànà yàngà' huin siyànà minj in nì gunâj 'ngo rîn, nì man 'ngo rîn Ma'an Ña'anj an ginûn ñanj, nì ùta hio guendâ gachinj nì'hia nì ga'min ngà Ma'an Ña'anj an ne' gui ngà ne' ñàn'an. ⁶Sani siyànà minj ganahuin nihià' ruhuâ ngà nneè kú nì hua nì'naj riñan nej gui sani riñan Ma'an Ña'anj an nì huin gui gà' gahui'i nanj ánj. ⁷Nì gà'nin' suun riñan daran' nej sij si gi'hiaj nej sij daj rûn' ga'nín suun riñan', da'nga' nì gahuin nej sij sí níkaa. ⁸Dadin' si hua 'ngo nej sí nitaj si ga'huí' ya nej dugui', nì nitaj si ga'huí' nej sô' ya rej nej sô' ngà nni nej sô', nì gi'hiaj nej sô' daj rûn' gi'hiaj nej sí nitaj si gyumân ruhuâ ni'in Ma'an Ña'anj an, nì dânanj ganinín' hua nej sô' doj gà' da' nej sí nitaj si gyumân ruhuâ ni'in Ma'an Ña'anj an nanj ánj.

⁹Nì man siyugui nej siyànà minj ga 'ngo rîn nika nì gachín ninj riñan hio' huà'nin'j xia huin sa da'huí gitâj riñan lista guendâ gurugûñu'unj nej suj, ¹⁰nì si hia gini'in nej suj si yàngà' gi'hiaj ninj sa hua hue'ê, nì gini'in nej suj si gidigân hue'ê ninj si-chrej Ma'an Ña'anj an riñan nej da'ní ninj; nì ga'huí' ninj dukuâ ninj gunâj nej sô' nìkò' rukû Ma'an Jesús nitaj ñan gùnàj; nì si gana'nin' ninj dakó nej dinînt gaché ganata' si-nùguàn' Ma'an Ña'anj an, nì si gurugûñu'unj ninj nej dinînt giran sañun, nì si ùta hue'ê gi'hiaj ninj daran'anj.

¹¹ Sani nej siyànà minj hua lij ni si guruguñu'unj nej suj; dadin' nga ruhui nneè kú ninj, ni si dagahuin ninj riñan Ma'an Cristo dadin' ganin ruhuâ ninj gayakaj ñûn ninj nika ninj. ¹² Ni gininj ninj riñan gakïn'in, guendâ nitaj si dagahuin ninj riñan nuguan' guyumân sinin ruhuâ ninj. ¹³ Ni a'ngô sa huin chrûn ninj huin sun rùmìn chre dadin' gaché ninj ganûn ninj da' hue'e; ni sê man 'ngo rin sa gahuin chrûn ninj huin sun rùmìn mánj, dadin' gahuin chrûn ninj ga'min ninj nuguan' hiaa ni gurij ninj gidigij ninj si-nùguàn' ninj, ni ga'min ninj nuguan' nun da'hui ninj ga'min ninj. ¹⁴ Ruhuañ si nej siyànà minj hua lij, ni ga'hue garan rà'a ñûn ninj, ni ga da'ní ninj, ni dugumîn hue'ê ninj nej da'ní ninj; ni nitaj si ga'ninjin ninj si ga'min yì'i sí gata rùhuà nê' nga huaj ga'hue. ¹⁵ Dadin' hua da'aj ninj ni gà' nanikò' ninj rukû sichre.

¹⁶ Ni si hua 'ngo nej suj guyumân ruhuâ ni'in Ma'an Jesús, ni si hua 'ngo dugui' nej suj huin siyànà minj in, ni dùgùnàj huaj si gurugûñu'unj nej suj siyànà minj dânj, da'nga ni si gutin' sta'u nej dinînt nikò' rukû Ma'an Cristo rayi'í nej siyànà dânj, da'nga ni ga'hue gurugûñu'unj nikò nej sij doj sa gâchin riñan a'ngô nej siyànà minj, ni'ñanj hia si gurugûñu'unj nej sij.

¹⁷ Nej dinînt achij nikaj ñu'unj hue'ê riñan nej dinînt nikò' rukû Ma'an Jesús, ni si nitaj si gachej gi'hiaj nej sô' ni hua niñan si úta hue'ê ganakaj guendô' ni ga 'i ruhuô' ni'in' nej sô', ni dânanj huaj doj ga 'i ruhuô' ni'in' si ganata' nej sô' ni gidigân nej sô' si-nùguàn' Ma'an Ña'anjan an. ¹⁸ Dadin' sa taj si-nùguàn' Ma'an Ña'anjan an huin: “Ni si ga'nin' nnanj du'hua rô gutin' ka trigu”; ni huê danj ña'an huaj: “Si ganakaj guendô' si ga du'hue sí gi'hiaj suun.”

¹⁹ Nga garânj ruhuâ 'ngo guî rayi'í nej dinînt nikaj ñu'unj riñan nej dinînt nikò' rukû Ma'an Jesús, ni gâchinj nej suj si ginikaj nej sij ga'na' nej sij huîj nej huà'ninjin nej sí gini'in, sani si nitaj sí gini'in nikaj nej sij ga'na' nej sij ni si guyumân ruhuâ nej suj nuguan' gataj nej sij mánj. ²⁰ Ni nej guî úta nìchràj ruhuâ gi'hiaj gakïn'in, ni hua niñan si dugunin gà'i nej

suj gini'in gà'li nej guì daj gi'hiaj nej guì dânj. ²¹ Ni duguta sùnj sò' riñan Ma'an Ña'anj an ni riñan Ma'an Señor Jesucristo, ni riñan nej ángel gà' ganaguij, si gànà'ninj sà' nej nuguan' nânj ni si ga'min nga nun gini'in' daj huaj, ni si ganahuin' ngà 'ngo guì si nun ni'in' daj huaj mánj. ²² Ni si ga'hue gùtá' ra'â' ahui ahuin nanj guì mánj, sa da'huì' gi'hiá' huin si ñadigi'nûn' daj gi'hiaj guì dânj, dadin' si ga'hue si gànàtá' si-gakìn' ninj yichrá' si nun ni'in' sa 'hiaj ninj, ni ga gudadû' ni si gi'hiâ' gakìn'in mánj.

²³ Ñan daran' diù gi'hiaj yì'ij rikì' huê dan ni si go'o' nne huìj i gà' mánj, go'o' doj sijn nne bino ni gi'hia gono'ô rikì'.

²⁴ Da'aj nej sí ni nda hue'ê chre gurugui' si-gakìn' nej sô' gini'in' ngà nìn' gachin ga'anj nej sô' nanikìn' nej sô' riñan guesì, sanì huà a'ngô da'aj nej sô' ni gà' doj sijn nitaj si gurugui'ij sanì nda nanikìn' nej sô' riñan guesì ni nda hiuj dânj gànàrùguì'ij nanj ánj. ²⁵ Huê danj nanj gurugui' nej sa sà' gi'hiaj nej guì dagahuin, ni da'aj ninj ni nda nanè chre ni gini'in' sa sà' gi'hiaj ninj, sanì a'ngô da'aj ninj ni na'hue gini'in' sa gi'hiaj ninj mánj. Sanì gà' si 'ngo sa gi'hiaj ninj si gahuin huì mánj.

6 Ni nej suj gà' nìkò' rukû Ma'an Cristo ni si nìn' huin nej suj sí gi'hiaj sun chre riñan si-yiru'hue nej suj, ni gi'hiaj sun hue'ê nej suj ni ginikaj chrej nej suj riñan nej sô', da'nga ni si ga'min kij nej sô' yi'î Ma'an Ña'anj an ni yi'î nej yì'nìn' si-nùguàn' Ma'an Ña'anj an. ² Ni nej suj yiru'hue gà' guyumân ruhuâ ni'in Ma'an Ña'anj an, ni sê guendâ huin nej sô' dinînt ni gi'hiaj nej suj si huin nej sô' sí ninaj doj mánj, dânanj gi'hiaj sun hue'ê nej suj riñan nej sô', guendâ guyumân ruhuâ nej sô' ni'in nej sô' Ma'an Ña'anj an, dadin' gi'hiaj sun nej suj riñan 'ngo sí 'lì ruhuâ nej suj, dadin' huê danj nanj ginûn ñan nej sô' Ma'an Ña'anj an. Ni huê dânanj gidigân' ni ñuna'nga' riñan a'ngô nej dinînt.

Huá nìhià' ruhuâ sí dagahuin hue'ê

³ Nì si huá 'ngo sí nìnìn gidigân, nì nitaj si huá ruhuâ sô' ngà nuguan' gidigân Ma'an Jesucristo nì nitaj si huá ruhuâ sô' ngà nej yì'nìn' nuguan' gurugũũ'unj a'ngô' nej guiì, ⁴ nì ùta huin nej sô' ruhuâ nej sô', sanì nitaj nùnj ni'in nej sô', dadin' man si giri ra nej sô' rayi'î a'ngô nej nuguan'an, nì man si garán nej sô' huaj nej sô' ngà nej si-nùguàn' nej sô', huê danj nì gayi'ij nì ga'nga nuguan' huin yìkòj rùhua, nuguan' gunìn', nì ga'min nuguan' kīj huaa, nì gà' nitaj nùnj huaj sanì man si ganìn a'nan' ruhuâ nej sô', ⁵ man nìnānj si gunìn' nej sô', nì gi'hiaj nej sô' dānanj dadin' na'hue gayakaj guendâ hue'ê nej sô', dadin' nitaj si ni'in nej sô' nuguan' yàngà'a, nì garānj sun nej sô' si-nùguàn' Ma'an Ña'anj an guendâ girì' nej sô' doj san'anj an ga riñan nej sô'; nì guxunj' ma'ân' nì sì ginikaj dugui' ngà nej sí gi'hiaj dānanj mánj. ⁶ Sanì nga ganarì' si-nùguàn' Ma'an Ña'anj an nì dānanj niko du'hue gà' da' sa gahuin yiru'hue', nì huá nìhià' ruhuô dadin' huin sa gi'hiaj ganun'; ⁷ Dadin' ga'nô' ruhuâ yumiguiì sanì nitaj nùnj giniko' ga'nô', huê danj nì nga gāhuì' nì nitaj nùnj giniko' gun'. ⁸ Huê danj nì si huá sa yo' nì huá atsîj i gīnun', nì ga guñan ruhuô' nì sì nana'huì' doj sa ga riñun' gà' mánj. ⁹ Dadin' nej sí ganìn ruhuâ gahuin yiru'hue nì gininj nej sô' riñan yinuu nga duguane' sichre gakīn'in riñan nej sô', dadin' ùta huin ruhuâ nej sô' gaj doj riñan nej sô', sanì nitaj nùnj guendâ ni'ñanj sa gi'hiaj nej sô' dadin' man sa yì'li gi'hiaj nej sô', nì girè' nej sô' gi'hia, huê danj nì ga'anj nì'hia nej sô'. ¹⁰ Dadin' daran' nej sa yì'li nì gayi'ij nga ùta 'lì ruhuô' ni'în' san'anj an, dadin' huê danj ùta gahuin ruhuâ a'ngô nej sô' ga doj san'anj an riñan nej sô', nì ga'anj nì'hia nej sô' nì gudunāj nej sô' sa guyumân ruhuâ nej sô', nì ùta guta' nej sô' sun gi'hiaj nej sô' huê danj nì ùta giran' sañun nej sô'.

Guendâ guyumân ruhuâ' nì gunukuaj gi'hiaj ganān

¹¹ Sanì sò', huin' sí gunānj gītsi riñan Ma'an Ña'anj an, nì guxun' ma'ân' riñan nej nānj, nì dugunìn' gi'hiā' sa nìkàa, nì

gurugũũ'unj, nì gùyùmàn ruhuâ', nì ga 'ì ruhuâ', nì ga nùkuaj ruhuâ', nì dugu'nîn' gahuîn' sí njin. ¹² Dugu'nîn' sò' gùyùmàn ruhuâ' nì gi'hiaj guesâ' gi'hiaj ganan', dàj rûn' gi'hiaj guesâ' sí duku rumin nì gi'hiaj ganan sô', nì ga gudadû' nì sî ga'anj nì'hiâ' nìgànj mánj, dadin' gakín Ma'an Ña'anj an ga'nô' guendâ gi'hiaj ganûn', nì dũgùnàj gi'hiâ' gidigân' si guyumân ruhuâ' nikô' rukû Ma'an Jesús gini'in gà'ì nej guì. ¹³ Nì gini'in Ma'an Ña'anj an nì huê danj nanj gini'in Ma'an Jesucristo, si ga'nîn' sùnj riñan' dadin' huê Ma'an huin sa gi'hiaj hua nì'nà' daran' nej sa màn nîn' gàchrà', nì huê danj nanj gidigân Jesús Ma'an riñan Pilato si guyumân ruhuaj ni'in Ma'an Ña'anj an, ¹⁴ dugumîn hue'ê' sun giyi'nîn' riñan', nì ga gudadû nì sî gi'hiâ' gakîn'in huê danj nì sî dugumîn gà'ì gà' si 'ngò nej dinînt sò' mánj, nda guì ga'na' ñûn Ma'an Jesús, ¹⁵ nì nga gisij diû, nì huê dânanj gi'hiaj Ma'an Ña'anj an, dadin' 'ngò rîn Ma'an Ña'anj an huin sa ga nihia' ruhuâ' nì 'ngò rîn huin sa nìkaj sun riñan daran'anj, nì huej huin Rey nìkaj sun riñan daran' nej rey, nì huej huin Ma'an Señor nìkaj sun riñan daran' nej señor, ¹⁶ 'Ngò rîn huin sa nitaj àmàn huaj gàhuì', nì nne ñan giyigîn nîn' nì gà' si 'ngò guì sî ga'hue gùchì' ñan nne; nì gà' si 'ngò guì nun ni'in riñanj nì gà' sî ga'hue ginî'in nej sij riñanj, nì huê riñanj huin sa ginikaj chrej nê' nì huej huin sa nìkaj sun riñan daran'anj nìgànj chre. Huê danj huin.

¹⁷ Nì ga'nîn' sun Ma'an Ña'anj an riñan daran' nej yiru'hue si sî ga yàtà' sta'u ruhuâ nej sij, nì sî ginûn ñan sta'u nej sij nej rasun du'hue huà riñan nej sij, dadin' sê sa yitînj in huin, dadin' 'ngò rîn Ma'an Ña'anj huà nì'nà'a huin sa yitînj in, dadin' huê Ma'an huin sa rikî nìko nej rasun gàchin riñun' guendâ ganahuin nihia' ruhuô'. ¹⁸ Nì ga'nîn' sùnj si gi'hiaj nej sij sa huà hue'ê, nì dugu'nîn' nej sij gurugũũ'unj nej sij gà'ì nej guì, nì gurugũũ'unj nej sij nì si ga'nêj du'hue nej sij rayi'f si-sun nej sij. ¹⁹ Nì nej sun gi'hiaj nej sij nì huin sa ganachra sà' nej sij nì nìko ganahuin ra'a nej sij nej gui ga'na' ne' ñaan, nì ga gudadû nej sij ma'an nej sij nì gane nìgànj nej sij.

**Nga ganahuij Pablo gachrûn sô' nî
duguta sun sô' Timoteo**

²⁰ Timoteo, dugumîn sò' nuguan' duguta sùnĵ riñan', nî ga gudadû' nî sî ga'min' dàĵ rûn' ga'min nej guiî nun ni'in Ma'an Ña'anĵ an rayi'î 'ngo sa nitaj si ni'ñanj an, nî duna'hueĵ rayi'î si-nùguàn' Ma'an Ña'anĵ an nda gunukuâ' gi'hiaĵ ganan', riñan nuguan' nîkîn' ran nej sí gidigañu'unĵ un, dadin' taj nej sô' si chrûn nîn' ruhuâ nej sô', ²¹ dadin' gahuin anêĵ da'aj nej sí taj si chrûn' nîn' ruhuâ nej sô', riñan nuguan' guyumân ruhuâ nej sô'.

Nî si sunuj Ma'an Ña'anĵ an gane ngà'. Nî huê danĵ huin rû'huaj.